

Oude molensteen gevonden in voormalige fietsenwinkel van Spreij

Bij de verbouw van Zijdstaat 31 in door een oplettende overbuurman (Albert) een opmerkelijke vondst gedaan. Onder de oude vloer van de winkel is een molensteen tevoorschijn gekomen. Vanuit zijn bovenwoning had Albert prima zicht op het bouwwerk en belde vervolgens met Henk van Leeuwen van Stichting Oud Aalsmeer en met de molenaar van de Stommeermolen, Jan Hofstra.

In eerste instantie zou je denken dat de molensteen uit de er tegenover gelegen Korenmolen de Leeuw afkomstig zou zijn.

Maar het onderzoek van molenkenner Jan Hofstra doet toch anders vermoeden:

"Het is volgens mij een kantsteen uit een oliemolen, want er zit een vierkant gat in. De steen heeft ongeveer een diameter van 194 cm en het gat meet ongeveer 30x30 cm. Volgens de mensen die er werkten was hij 30 cm dik, maar ze spraken alleen Pools dus de communicatie was niet je dat. Het gaat om een natuursteen van hardsteen, ook wel arduin genoemd. De steen komt waarschijnlijk niet uit de korenmolen, want zover ik weet heeft daar nooit een oliewerk ingezeten. Dit soort stenen waren (tweedehands) ook gewild bij smederijen want om een ijzeren band om een houten wiel te krimpen kon men de as van het wiel mooi in het gat steken waarbij het wiel dan vlak op de steen kon rusten en men de roodgloeiende band er omheen kon slaan. Volgens Albert is het best mogelijk dat er zoiets in het pand heeft gezeten. In Schraard, waar ik ben geboren, lag in de smederij ook een molensteen in de vloer".

Dat zou dus kunnen betekenen dat er ooit een soort van smederij in het pand moet hebben gezeten.

Een reactie van Mardina Buis op het Facebook bericht van Oud Aalsmeer geeft enige aanwijzing:

"Mijn moeder is in 1926 geboren, Matje Trommel, Zijdstaat 31, te Aalsmeer. Haar vader Simon Trommel had ook een fietsenwinkel op hetzelfde adres. In juli 1945 overleed mijn grootvader, de fietsenwinkel is toen overgenomen door Sprey."

Het kan zo zijn, maar ja dat is natuurlijk maar een aanname, dat Simon Trommel niet alleen maar fietsen maakte maar wellicht ook een soort van wagenmaker was. Of dat voordien er een smederij in het pand gevestigd zat.

Hieronder nog een Facebook bericht met enkele foto's van Mardina Buis welke we natuurlijk niet onvermeld laten.

"Tot mijn verrassing wordt het pand van Sprey, Zijdstaat 31 te Aalsmeer gerenoveerd.

De voorgevel blijft staan en zo te zien op de bouwtekening wordt ook de verdieping in dezelfde stijl opgebouwd.

Het pand wat nu in de belangstelling staat omdat er een molensteen is gevonden.

Mijn grootvader Simon Trommel is in 1926 daar zijn fietsenwinkel en garage begonnen.

Na zijn overlijden in juli 1945 is de fietsenzaak overgenomen door zijn schoonzoon Wim Sprey, de vader van Daan.

De gevel zoals we die nu kennen is in de jaren '50 geplaatst. Het pand werd toen ook vergroot tot één winkelruimte.

In mijn grootvaders tijd was het pand verdeeld in een winkel gedeelte, waarin de etalage was en waar de fietsen te zien waren.

Links daarvan was de garage met twee openslaande deuren, waar ook de fietsen gerepareerd werden. Vanaf de voorgevel gezien was de garage iets groter dan het winkel gedeelte.

Het originele groene plafond van de winkel is nu te zien, omdat het plafond wat bij de modernisering was aangebracht nu is weggebroken.

Dus je gaat minstens 94 jaar terug in de tijd als je nu naar het plafond kijkt.

Voor mij bijzonder als ik bedenk dat mijn grootouders en mijn moeder daar ook tegenaan gekeken hebben.

In het garage gedeelte is de molensteen aangetroffen, precies in het midden.

Zou dus kunnen dat de molensteen, zoals door Jan Hofstra de molenkenner geopperd is, gebruikt is om een wagenwiel in te plaatsen, om een ijzeren band om een houten wiel te smeden.

Mijn grootvader is altijd fietsenhandelaar en fietsenmaker geweest.

Ik weet niet van wie hij het pand heeft gekocht in 1926.

Er is sprake van ene Johan Antonie Kramer, die op hetzelfde adres een smederij heeft gehad. Hij maakte o.a. wagenwielen en er werden paarden beslagen.'

Op één van de foto's is mijn moeder Matje Trommel te zien bij de luchtautomaat voor de winkel: Inworp één cent.

Het klopt wat Mardina beweerd dat de smederij van Johan Antonie Kramer in dit pand heeft gezeten. Navraag bij Wim Roodenburg (kaartenverzamelaar en lid van de archiefcommissie van Stichting Oud Aalsmeer) geeft nog meer bewijsmateriaal. De openslaande deuren van de smederij zitten hier nog in het midden van het pand. In het bovenlicht van de rechterdeur de naam van de eigenaar L.A. Kramer.

Later, met de nieuwe voorgevel zijn de deuren naar de linkerzijde verplaatst. Daar begon Piet van de Vaart zijn garage aan de slootkant zodat hij door de dubbele deuren door het pand naar achteren kon rijden om onderhoudswerkzaamheden aan auto's te verrichten.

Op de laatste foto het pand zoals we dit in het straatbeeld van de Zijdstraat herkennen. Van de oude voorgevel is niets oorspronkelijks meer over. Dat een deel van de voorgevel thans blijft staan is een gevolg van de regelgeving aangaande vergunningverstrekking wat betreft herbestemming van panden. Je kunt je alleen nog afvragen wat hier de historische waarde nog van is. Wat nu nog rest is een mooi verhaal en een molensteen en fundering van het aambeeld onder het nieuwe beton. Mocht men over een paar jaar nog eens gaan renoveren en de molensteen in de bodem tegenkomen dan zal deze zoektocht opnieuw beginnen.

Henk van Leeuwen.